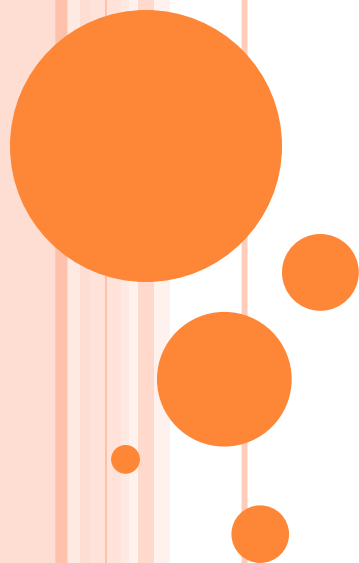

С. ТОРАЙҒЫРОВ АТЫНДАҒЫ ПАВЛОДАР МЕМЛЕКЕТТІК УНИВЕРСИТЕТІ
ЗООТЕХНОЛОГИЯ, ГЕНЕТИКА ЖӘНЕ СЕЛЕКЦИЯ КАФЕДРАСЫ

**Жұмыс тақырыбы: «Шерхан» ШҚ-ғы жағдайында
қазақтың ақбас тұқымды бұқашықтарының ет өнімділігі**

Ғылыми жетекшісі: Абельдинов Рустем
Бейсембаевич
Жазған: Кемельбаев А.Т.

МАҚСАТЫ МЕН МІНДЕТІ:

- **Зерттеудің мақсаты** – «Шерхан» ШҚ-дағы қазақтың ақбас тұқымды бұқашықтарының ет сапасын зерттеу болып табылады.
- **Осыған байланысты зерттеудің келесі міндеттері қойылды :**
 - 1 Қазақтың ақбас тұқымының өсу, даму және ет өнімділігінің қалыптасу ерекшеліктерін зерттеу;
 - 2 Қазақтың ақбас бұқашықтарының ет өнімділігінің қалыптасуы мен ет сапасының өзгеруін бағалау;
 - 3 Қазақтың ақбас бұқашықтарының тірі салмағының дамуын ай сайын анықтау.
 - 4 Туғаннан 6 айға дейінгі бұқашықтың өсу қарқындылығын анықтау. 6 айдан бастап 12-ге дейін және 12-ден 18 айға дейін.
 - 5 Қазақтың ақбас бұқашықтарының абсолюттік, салыстырмалы және орташа тәуліктік өсімін белгілеу

«ШЕРХАН» ШҚ ТАБЫНЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ, ТАБЫННЫҢ ТҰҚЫМДЫҚ-КЛАССТЫҚ ҚҰРАМЫ:

Мал тобы	Бақылау күніндегі мал саны, бас	Құрылымы, %	Оның ішінде тұқымдылығы бойынша, бас			
			тазатұқымды	Класс бойынша		
				Элита-рекорд	элита	I класс
Барлығы	210	100,0	210	33	151	26
Оның ішінде	X	X	X	X	X	X
Өндіруші бұқалар	6	2,9	6	6	-	-
Сиырлар	76	36,1	76	22	38	16
18 айдан асқан тайыншалар мен құнажындар	40	19,0	40	-	40	-
12–18 айлық тайыншалар	14	6,7	14	5	9	-
6–12 айлық бұқашықтар	40	19,0	40	-	40	-
6–12 айлық тайыншалар	34	16,2	34	-	24	10

■ «Шерхан» ШҚ-дағы қазақтың ақбас тұқымды бұқашықтардың орташа салмағы мен тұқым стандарты.(n-10), кг

Жасы, Айы	Тірі салмағы, кг	Тұқым стандарты, кг
0	27,0	25,0
3	94,0	85,0
6	190,0	185,0
9	250,0	255,0
12	339,0	330,0
15	411,0	400,0
18	472,0	470,0

□ «Шерхан» ШҚ-дағы қазақтың ақбас тұқымды бұқашықтардың орташа тәуліктік салмағы. (n-10), гр

Жасы, айы	орташа тәуліктік салмағы, г.
	2018 жылғы бұқашықтары
0-6	911,0
6-9	666,0
9-12	988,0
12-15	800,0
15-18	677,0

■ «Шерхан» ШҚ бұқашықтардың абсолюттік өсімін тұқым стандарттарымен салыстырғанда.(n-10), кг

Жасы, Айы	абсолюттік өсімі	
	Өсірудің осы шаруашылық схемасы кезінде, кг	Элита тұқымының стандарты, кг
0-3	66,0	65,0
3-6	100,0	95,0
6-9	60,0	70,0
9-12	89,0	75,0
12-15	72,0	70,0
15-18	61,0	70,0

□ бұқашықтардың тұқым стандартпен салыстырғанда салыстырмалы өсімі. (n-10), %

Жасы, Айы	Салыстырмалы өсім	
	2018 жылғы бұқашықтары	Тұқым стандарты
0-6	666,0	615,0
6-9	315,0	358,0
9-12	356,0	314,0
12-15	212,0	212,0
15-18	148,0	175,0

18 айлық жастағы қазақтың ақбас тұқымды бұқашықтарының ет өнімділігі

Көрсеткіштер	Бірінші топ (мүйізді)		Екінші топ (мүйізсіз)	
	M±m	%	M±m	%
Тірі салмағы, кг	412,33±3,3	100,0	424,17±1,4	100,0
Ұшаның салмағы, кг	221,68±1,5	53,77±0,3	243,17±0,7	57,33±0,1
Ішкі май салмағы, кг	15,02±0,3	3,64±0,1	13,58±0,3	3,20±0,1
Сойыс салмағы, кг	236,7±1,5	57,41±0,3	256,75±1,0	60,53±0,1
Сойыс шығымы, %		57,41±0,3		60,53±0,1
Еттің химиялық құрамы,%		100,0		100,0
Май		14,4±0,05		16,3±0,09
Ақуыз		19,0±0,02		19,3±0,08
Су		65,6±0,15		63,5±0,11

□ тәжірибелік бұқашықтарды өсірудің экономикалық тиімділігі

Көрсеткіштер	Бұқашықтар тобы	
	Бірінші топ	Екінші топ
Алынатын тірі салмағы, кг	412,8	424,1
Туған кездегі тірі салмағы, кг	25,3	26,4
Абсолюттік өсім алынды, кг	387,5	397,8
1 кг тірі салмақтың бағасы	1200	1200
Бір малды өсіруге арналған шығындар, теңге	267650	263800
Бір малды сатудан түскен түсім, теңге	412800	424100
Пайда, теңге	145150	160300
Рентабельділік, %	54,2	60,7

ШАРУАШЫЛЫҚҚА ҰСЫНЫС

- Келтірілген барлық мәліметтерді талдай отырып, туғаннан бастап 18 айына дейін «Шерхан» ШҚ-да қазақтың ақбас тұқымды бұқашықтарының өсу қарқындылығы: абсолюттік өсім – 450,0 кг, салыстырмалы өсім – 18 айда – 318,0 % және орташа тәуліктік өсім 856,0 грамм. Осындай бірқатар іс-шараларды өткізгеннен кейін, болашақта тұқым стандарты бойынша табынның класстық орташа деңгейін элита-рекорд деңгейіне дейін көтеруді күтуге болады.

